

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Dansk Landbrugs Realkreditfond, der er en ikke-erhvervsdrivende fond, blev oprettet ved lov nr. 278 af 7. juli 1960 om et finansieringsinstitut for landbrug m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 699 af 5. november 1987. Loven er senest ændret ved lov nr. 291 af 16. maj 1989.

Dansk Landbrugs Realkreditfond er et specialinstitut, der yder sekundære lån i jordbrugsejendomme inden for 70 pct. af ejendommens værdi.

Dansk Landbrugs Realkreditfond er en selvejende institution, der ledes af et repræsentantskab, en bestyrelse og en direktion. Medlemmerne af repræsentantskabet og bestyrelsen udpeges af Danmarks Nationalbank, Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, De danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger og Dansk Erhvervs-gartnerforening.

Med vedtagelsen af EF's første direktiv af 12. december 1977 om samordning af lovgivningen om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (1. samordningsdirektiv) blev der opnået adgang til indtil den 13. december 1989 at opretholde muligheden for behovsprøvelse som en betingelse for tilladelse til oprettelse af nye realkreditinstitutter i Danmark. Udenlandske institutter har dermed i praksis været udelukket fra at yde realkreditlån i Danmark.

Som et led i tilpasningen af det danske realkredit-system til 1. samordningsdirektiv blev Dansk Landbrugs Realkreditfond og Industriens Realkreditfond efter dansk anmodning i 1986 optaget på fortegnelsen i direktivets artikel 2, stk. 2, den såkaldte undtagelsesliste.

Optagelsen på listen undtager fondene fra direktivets bestemmelser og bestemmelser fastsat i medfør af direktivet. Fondene er derfor ikke omfattet af rækken af senere direktiver på realkreditområdet.

Det er regeringens hensigt at opretholde princippet med at have specialiserede institutter, der yder den yderste og mest risikobetonede del af realkreditbelåningen på de to institutters områder.

Optagelsen på undtagelseslisten betyder imidlertid ikke i sig selv, at de to institutter kan opretholde deres særstilling. Spørgsmålet om muligheden for at opretholde de to institutters eneret på sekundær långivning efter 13. december 1989 blev behandlet af udvalget vedrørende tilpasning af realkreditlovgivningen til EF's 1. samordningsdirektiv. Udvalget afgav sin redegørelse den 29. maj 1987. (»Den fremtidige realkreditlovgivning«, Boligministeriet, september 1987).

Om opretholdelsen af eneretten for de to fonde efter den 13. december 1989 konkluderer udvalget (kap. 7, punkt 3):

»En opretholdelse af særstillingen for Industriens Realkreditfond og Dansk Landbrugs Realkreditfond efter behovsprøvelsens ophævelse forudsætter en eksplicit lovfæstet eneret for de to institutter i henholdsvis realkreditloven og loven om Dansk Landbrugs Realkreditfond. Når denne forudsætning er opfyldt, skulle der ikke være noget traktatmæssigt til hinder for at bringe Rom-traktatens art. 90 i anvendelse på de to institutter og dermed sikre dem en særstilling i forhold til traktatens liberaliseringsbestemmelser. Ifølge art. 90, stk. 2, skal dog traktatens konkurrenceregler og forbud mod diskrimination overholdes, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelse af de særlige opgaver, der er betroet de pågældende institutter ved national lovgivning. Dette betyder, at institutterne, som har eneret, skal overholde konkurrencereglerne og forbudet mod diskriminatorisk forskelsbehandling af kunderne.«

Efter vedtagelsen af 1. samordningsdirektiv har EF-kommissionen fremsat forslag til et efterfølgende direktiv: Rådets andet direktiv om samordning af lovgivningen om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (2. samordningsdirektiv). EF's Ministerråd har i juni 1989 vedtaget fælles holdning til 2. samordningsdirektiv. Vedtagelsen af direktivet vil indebære en yderligere liberalisering af de finansielle markeder i medlemslandene. 2. samordningsdirektiv forpligter imidlertid ikke medlemslandene til gensidigt at anerkende hinandens finansieringsteknikker. Et medlemsland kan ud fra hensynet